

Каралды

АК 2024 жылдын 4-июлундагы отуруму № 9 протоколу

Бекитемин агенттиктин

Бостонова П.З

ЖОГОРКУ КЕСИПТИК БИЛИМ БЕРҮҮ УЮМДАРЫНЫН БИЛИМ БЕРҮҮ ПРОГРАММАЛАРЫН АККРЕДИТАЦИАЛООНУН СТАНДАРТТАРЫ ЖАНА КРИТЕРИЙЛЕРИ

Кыргыз республикасынын министрлер кабинетинин 2024-жылдын 15-майындагы № 246 “Билим берүү чөйрөсүндөгү аккредитациялоо талаптары жана критерийлери” жана Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2020-жылдын 18-сентябрындагы № 491 “Улуттук квалификациялык алкактарды бекитүү жөнүндө” токтомдорунун негизинде иштелип чыкты.

Аккредитациялык стандарт 1

Стандарт 1. Негизги билим берүү программаларын иштеп чыгуу, бекитүү, мониторинг жана мезгилдүү баалоо.

Билим берүү уюмунун билим берүү программаларын иштеп чыгуу жана бекитүү жол-жоболору болууга тийиш. Түзүлгөн билим берүү программаларынын мазмуну билим берүү уюмунун миссиясына, билим берүүнүн максаттарына, мамлекеттик билим берүү стандарттарына, студенттердин (магистрлердин) жана башка кызыктар жактардын керектөөлөрүнө ылайык келүүгө тийиш.

Билим берүү программасы билим берүү программаларына мониторинг жүргүзүүгө жана мезгил-мезгили менен (жылына бир жолу) иш берүүчүлөрдү тартуу менен баалоону жүргүзүүгө, алардын максатына жеткендигин жана студенттердин жана башка кызыктар тараптардын керектөөлөрүн канааттандыруусун камсыз кылууга жана тастыктоого тийиш.

1-стандарттын критерийлери:

1.1. Билим берүү программасы негизги билим берүү программасынын (НББП) миссиясына, билим берүү максаттарына жана күтүлүүчү окуу натыйжаларына шайкеш келишин камсыз кылууга, НББПны кароо жана бекитүү тартибин көрсөтүүгө тийиш. НББПны карап чыгуу жана жаңыртуу жыштыгын көрсөтүңүз.

1.2. Билим берүү программасы кесиптик, өндүрүштүк жана тейлөөчү уюмдардын өкүлдөрүнүн катышуусу менен иштелип чыккан, эмгек рыногун чагылдырган жана билим берүү программасынын максаттарына шайкеш келген жана универсалдуу жана кесипкөй мааниде түзүлгөн окутуунун күтүлгөн натыйжаларына ээ болууга тийиш.

1.3. Билим берүү программасы УКАнын белгилүү деңгээлине ылайык мамлекеттик стандарттарга жооп берген билим берүү программасы үчүн так аныкталган окуу жүктөмүнө ээ болууга тийиш. Студенттердин (магистрлердин) өз алдынча иштерин уюштурууну жана анын аткарылышын көзөмөлдөөнү көрсөтүү.

1.4. Билим берүү программасында студенттердин (магистрлердин) жана иш берүүчүлөрдүн муктаждыктарына жана канааттануусуна, билим берүү программасынын окуу натыйжаларына, көрсөтүлүүчү билим берүү кызматтарынын натыйжалуулугуна,

бүтүрүүчүлөрдүн ишке орношуусуна мониторинг жүргүзүү, талдоо жана баалоо механизмдери болууга тийиш.

1.5. Билим берүү программасы окуу планында каралган практиканын бардык түрлөрүн (таанышуу, окуу, өндүрүштүк, педагогикалык, дипломго чейинки) өтүү ордун көрсөтүүсүгө, магистрлер үчүн илимий же кесиптик стажировкаларды, бардык кызыктар тараптардын практикага канааттануусун көзөмөлдөө механизмдерин көрсөтүүгө тийиш.

1.6. Билим берүү программасы алардын актуалдуулугун камсыз кылуу үчүн илим менен техниканын акыркы жетишкендиктерин эске алуу менен конкреттүү дисциплиналардын мазмунуна мониторинг жүргүзүүгө жана жыл сайын баалоого тийиш.

1.7. Билим берүү программасы окутуунун инновациялык педагогикалык ыкмаларын, формасын жана технологиясын колдонууну көрсөтүшү керек. Бакалавриат программалары боюнча сабактарды өткөрүүгө магистрлерди тартуу үчүн шарттарды түзүү.

1.8. Билим берүү программасы билим берүү программасынын окуу-методикалык жактан камсыз кылынышынын билим берүү максаттарына, мамлекеттик билим берүү стандарттарына жана Кыргыз Республикасынын УКА тарабынан аныкталган билим берүүнүн тийиштүү деңгээлине (бакалавр, магистратура, адистик) ылайык келерин көрсөтүшү керек.

1.9. Билим берүү программасы өнөктөш ЖОЖдор менен биргелешкен билим берүү программаларын (ББП) ишке ашырууну (эгерде бар болсо) көрсөтүүсү керек, ЖОЖдордун билим берүү программаларынын мазмуну жана окуу натыйжалары кандайча салыштырылат, ошондой эле ББПнын сапатына мониторинг жүргүзүү механизмдери көрсөтүлүшү керек.

1.10. Билим берүү уюму/программасы студенттердин ар кандай топторунун муктаждыктарын аныктоону көрсөтүүгө жана кошумча билим берүү кызматтарын уюштурууга көмөктөшүүгө тийиш.

1.11. Билим берүү уюму/программасы кызыктар тараптарга билим берүү программасынын сапаты жөнүндө маалымат берүүчү механизмдерге ээ болууга тийиш.

Аккредитациялык стандарт 2

Стандарт 2. Билим алуучуларды кабыл алуу жана окутуунун жыйынтыктарын таануу.

Билим берүү уюму өзүнүн веб-сайтында жарыяланган студенттерди (магистранттарды) кабыл алуунун, билим берүүнүн жыйынтыктарын таануунун жана аларды бүтүрүүнүн алдын ала аныкталган, ырааттуу колдонулуучу эрежелерине ээ болууга тийиш.

2-стандарттын критерийлери:

2.1. Билим берүү уюму студенттерди (магистранттарды) тандоонун жана кабыл алуунун калыс жана объективдүү жол-жоболорун көрсөтүшү керек, мында потенциалдуу студенттерди кабыл алууда негизсиз тоскоолдуктар болбошу керек.

2.2. Билим берүү уюму студенттерди (магистранттарды) кабыл алуунун эрежелерин, процессин жана критерийлерин ачык жана ырааттуу колдонууну көрсөтүшү керек.

2.3. Билим берүү уюму тандаган билим берүү жолу, ошондой эле академиялык мобилдүүлүк программалары жана карьералык мүмкүнчүлүктөр боюнча студенттерден (магистрлерден) толук жана өз убагында маалыматты жана консультацияларды алгандыгын көрсөтүшү керек.

2.4. Билим берүү уюму студенттердин (магистрлердин) окуу жетишкендиктери жөнүндө маалыматтарды чогултуунун, мониторинг жүргүзүүнүн жана байкоо жүргүзүүнүн так жол-жоболорун жана инструменттерин камсыз кылууга милдеттүү.

2.5. Билим берүү уюму студенттердин (магистрлердин) күтүлгөн окуу натыйжаларына жетүү жана алардын академиялык мобилдүүлүгүнө салым кошуусу үчүн квалификацияларды жана мурунку билимин окуу мөөнөттөрүн таануунун объективдүү механизмдерин камсыз кылууга тийиш.

2.6. Билим берүү уюму билим берүү программасын аяктаган жана күтүлгөн окуу натыйжаларына жетишкен студенттерге (магистрлерге) жетишилген окутуунун натыйжаларын, ошондой эле алынган билимдин мазмунун жана квалификациясын жана аны аяктагандыгын тастыктаган билим берүү документин берүүгө милдеттүү.

Аккредитациялык стандарт 3

Стандарт 3. Инсанга багытталган билим берүү жана студенттердин (магистранттардын) жетишкендиктерин баалоо.

Билим берүү уюму өзүнүн билим берүү программаларына студентке багытталган жана компетенттүүлүккө негизделген окуу процесстерин киргизүүгө тийиш. Билим берүү программаларын ишке ашыруунун ыкмалары студенттерди (магистрлерди) окуу процессин биргелешип курууда активдүү аракеттерге шыктандырууга тийиш. Баалоо жарыяланган бирдиктүү критерийлердин негизинде ырааттуу процедураларды колдонуу менен жетишкендикти объективдүү баалоону камсыз кылууга тийиш.

4-стандарттын критерийлери:

3.1. Билим берүү программасы педагогикалык методдорду, билим берүүнүн формаларын жана технологияларын, анын ичинде электрондук жана дистанттык окутууну баалоо жана тууралоо үчүн студенттердин (магистрлердин) үзгүлтүксүз кайтарымын байланышын колдонууну көрсөтүшү керек.

3.2. Билим берүү программасы көз карандысыз баа берүүнү, баалоонун методдору жана критерийлери боюнча окуудан өткөн квалификациялуу адистерди (академиялык коомчулуктун жана практиканын өкүлдөрүн) тартууну, ошондой эле студенттердин (магистратуранын) билимин көз карандысыз баалоонун башка жол-жоболорун колдонууну карашы керек. билим.

3.3. Билим берүү программасы өзүнүн сайтында студенттер (магистрлер) жетишүүгө тийиш болгон окуунун күтүлгөн натыйжаларына карата адекваттуу болгон критерийлерди жана баалоо ыкмаларын жайгаштырууга, ошондой эле окуунун пландаштырылган натыйжасына студенттердин жетишүү деңгээлин көрсөтүүгө тийиш.

3.4. Билим берүү программасы окуунун натыйжаларын баалоодо ачык-айкындуулукту, көз карандысыздыкты жана объективдүүлүктү, анын ичинде жеңилдетүүчү жагдайларды жана даттануу жол-жобосун караштырууга тийиш.

3.5. Билим берүү программасы кызыктар тараптарга колдонулган жол-жобо, формалар жана баалоо критерийлери, ошондой эле натыйжаларды баалоонун жыйынтыктары жөнүндө маалымдоо механизмдерин жана формаларын көрсөтүүгө тийиш.

3.6. Билим берүү программасы студенттердин (магистрлердин) окуусун таштап кетүүсүнүн себептерин талдап, алардын көрсөткүчтөрүн жакшыртуу жана студенттерди калтыруу боюнча чараларды көрүүгө тийиш.

3.7. Билим берүү программасы студенттердин (магистрлердин) арыздарына (даттанууларына) жооп берүү жана кароонун иштелип чыккан жана ишке ашырылган жол-жоболорун көрсөтүүгө тийиш.

3.8. Билим берүү программасы билим берүүнүн сапатын жогорулатуу максатында инновациялык окуу-методикалык ресурстарды, педагогикалык методдорду, формаларды жана технологияларды колдонууну көрсөтүүгө тийиш.

3.9. Билим берүү уюму/программасы студенттердин ар кандай топторунун муктаждыктарын аныктоого жана аларды кошумча курстар, факультативдер жана ийримдер аркылуу канааттандырууга тийиш.

3.10. Билим берүү уюму/программасы студенттерге жеке окуу жолун, академиялык мобилдүүлүктү калыптандыруу жана билим берүү кызматтарын көрсөтүүнүн башка варианттарын колдонуу мүмкүнчүлүгүн камсыз кылууга тийиш.

3.11. Билим берүү уюму/программасы билим берүү кызматтарын көрсөтүүнүн ийкемдүү варианттарын (анын ичинде электрондук, дистанттык окутуу технологияларын колдонууну) колдонууну көрсөтүшү керек.

3.12. Билим берүү программасы студенттердин жеке жетишкендиктерин колдоого багытталган өз алдынча билим алуу жана илимий изилдөө чөйрөсүндө окутуучулардын жана студенттердин (магистрлердин) өз ара аракеттенүүсү аркылуу окуу процессин уюштурууну камсыз кылууга тийиш.

Аккредитациялык стандарт 4

Стандарт 4 Педагогикалык жана окуу-көмөкчү кызматкерлер.

Билим берүү уюму адам ресурстарын башкаруу миссиясына шайкеш келген саясаттарга жана механизмдерге ээ болушу керек жана студенттер менен иштөө үчүн кесиптик тажрыйбасы бар компетенттүү кызматкерлерге ээ болушу керек. Кызматкерлердин кесипкөйлүгүн жогорулатууда жана жалдоодо адилеттүү жана ачык-айкын процесстерди колдонуу зарыл.

4-стандарттын критерийлери:

4.1. Билим берүү уюму Кыргыз Республикасынын эмгек мыйзамдарына ылайык педагогикалык жана окуу-көмөкчү персоналды ишке алуунун, жогорулатуунун ачык-айкын жана объективдүү критерийлерин камсыз кылууга тийиш.

4.2. Билим берүү уюму/программасы бардык кызматкерлердин кесиптик компетенттүүлүгүн камсыз кылуу үчүн билим берүү уюмунун кадр саясатын иштеп чыгууга, кайра карап чыгууга жана өркүндөтүүгө мүмкүндүк берүүчү механизмдерге ээ болууга тийиш.

4.3. Билим берүү уюму/программасы окутуучуларга Мамлекеттик билим берүү стандарттарынын талаптарына жооп берген, окуунун натыйжаларына жетишүүгө жана билим берүү программасынын сапатын жогорулатууга көмөктөшүүчү окуу пландарын, окуу куралдарын, окуу китептерин иштеп чыгуу жана басып чыгаруу үчүн шарттарды түзүүгө тийиш.

4.4. Билим берүү уюму/программасы педагогикалык персоналдын, билим берүүчү жана тейлөөчү персоналдын квалификациясын мезгил-мезгили менен жогорулатууну камсыз кылууга тийиш.

4.5. Билим берүү уюму/программасы педагогикалык жана окуу-көмөкчү персоналдын квалификациясын жогорулатуунун туруктуу тутумунун болушун камсыз кылууга тийиш, бул алардын квалификациясын жогорулатууга көмөктөшөт жана алардын иш чөйрөсүндөгү акыркы өзгөрүүлөр жөнүндө дайыма кабардар болуп турууга мүмкүндүк берет.

4.6. Билим берүү уюму/программасы окутуучуларды билим берүүнүн инновациялык методдору жана технологиялары боюнча мезгил-мезгили менен окутуу үчүн шарттарды түзүүнү камсыз кылууга тийиш.

Аккредитациялык стандарт 5

Стандарт 5. Материалдык-техникалык база жана маалымат ресурстары.

Билим берүү уюму окуу процессин уюштуруу үчүн пайдаланылган материалдык-техникалык базанын жана маалыматтык ресурстардын жетиштүү экендигине жана ишке ашырылып жаткан программанын талаптарына жооп бере тургандыгына кепилдик берет.

5-стандарттын критерийлери:

5.1. Билим берүү уюму/программасы билим берүү программасын Мамлекеттик билим берүү стандарттарынын талаптарына ылайык жана ар кандай топтордун студенттери, анын ичинде ден соолугунан мүмкүнчүлүгү чектелгендер, үчүн жеткиликтүү болгон зарыл материалдык ресурстар менен (кабинеттер, лабораториялар, компьютердик класстар, окуу жабдуулары, китепкана фондулары ж.б.) камсыз кылууга тийиш.

5.2. Билим берүү уюму/программасы билим берүү программасынын максаттарына шайкеш келген окутуу мейкиндигинин туруктуулугун жана жетиштүүлүгүн камсыз кылууга тийиш.

5.3. Билим берүү уюмунун/программасынын окуу жайлары Кыргыз Республикасынын эмгекти коргоо чөйрөсүндөгү мыйзамдарына ылайык санитардык-гигиеналык ченемдерге, эрежелерге жана өрт коопсуздугунун талаптарына, ошондой эле эмгекти коргоонун жана коопсуздуктун талаптарына ылайык келүүгө тийиш.

5.4. Билим берүү уюму/программасы студенттерди жатакана менен камсыз кылууга, жашоо, окуу жана эс алуу үчүн шарттарды түзүүгө тийиш.

5.5. Билим берүү уюму/программасы студенттер (магистрлер) үчүн заманбап жана жеткиликтүү китепкана ресурстарын камсыз кылууга, ал эми иштеп жаткан китепкана фонду Мамлекеттик стандарттарга ылайык билим берүү керектөөлөрүн жабууга тийиш. Окуу залдарында жана китепканаларда иштөө үчүн шарттар түзүлүүсү зарыл.

5.6. Билим берүү уюму тамактануу (ашкана же буфет) жана фельдшердик-акушердик пункттарда медициналык тейлөө үчүн тийиштүү шарттарды түзүүгө тийиш.

5.7. Билим берүү уюму студенттерди (магистрлерди) окуу процессин толук ишке ашыруу үчүн зарыл болгон жабдуулар, окуу китептери, окуу куралдары жана башка окуу материалдары менен, анын ичинде электрондук түрдө камсыз кылууга милдеттүү.

5.8. Билим берүү уюму студенттерди (магистрлерди) окутуунун натыйжаларына жетүү үчүн колдоо жана дем берүү максатында тийиштүү кадрдык ресурстар менен (академиялык кеңеш берүүчүлөр, практика башчылары, кураторлор, жатаканадагы окутуучулар, медициналык кызматкерлер, психологдор ж.б.) камсыз кылууга тийиш.

5.9. Билим берүү уюму/программасы коомчулукка өзүнүн ишмердүүлүгү жөнүндө үзгүлтүксүз маалымат берүүгө милдеттүү, анын ичинде:

- миссиясы;

- билим берүү максаттары;
- окутуунун күтүлгөн натыйжалары;
- ыйгарылган квалификациялар;
- окутуунун жана окутуунун формалары жана каражаттары;
- баалоо процедуралары;
- окуучуларга берилген баллдар жана билим алуу мүмкүнчүлүктөрү;
- бүтүрүүчүлөр үчүн ишке орношуу мүмкүнчүлүктөрү жөнүндө маалымат;
- окутуучулардын жана студенттердин (магистрлердин) илимий-изилдөө ишинин натыйжалары жөнүндө коомчулукка маалымдоо үчүн өзүнүн веб-сайтын, корпоративдик мезгилдүү басылмаларды, социалдык тармактарды жана жалпыга маалымдоо каражаттарын колдонууга милдеттүү.

Аккредитациялык стандарт 6

Стандарт 6. Билим берүү программалары боюнча илимий-методикалык жана изилдөөчүлүк иштер.

Билим берүү уюму окутуучулардын, студенттердин жана магистрлердин илимий изилдөөлөрүн уюштуруу үчүн шарттарды түзүүгө, илимий лабораторияларды түзүүгө көмөктөшүүгө жана жетиштүү илимий ресурстар менен камсыз кылууга жана ишке ашырылып жаткан программанын талаптарына жооп берүүгө тийиш.

6-стандарттын критерийлери:

- 6.1. Билим берүү уюму/программасы окутуучулардын жана студенттердин (магистрлердин) илимий ишмердүүлүгү үчүн тиешелүү шарттарды камсыз кылууга тийиш.
- 6.2. Билим берүү мекемеси/программасы окутуу менен илимий изилдөөнүн ортосундагы байланышты чыңдоо үчүн окутуучулардын илимий ишмердүүлүгүн сыйлоо системасы болушу керек.
- 6.3. Билим берүү программасы окутуучулардын жана студенттердин илимий жана илимий-методикалык изилдөөлөрдү жүргүзүүсүн көрсөтүүгө, магистрлердин илимий/эксперименталдык изилдөө иштеринин уникалдуулугун камсыз кылууга тийиш.
- 6.4. Билим берүү программасы жетиштүү материалдык жана маалыматтык ресурстарга ээ жана алардын илимий изилдөөлөр үчүн жеткиликтүүлүгүн камсыз кылат.
- 6.5. Магистрдик билим берүү программасы магистрдик диссертациянын/магистрдик долбоордун темасын ата мекендик жана чет өлкөлүк илимдин акыркы теориялык, методологиялык жана технологиялык жетишкендиктерине, илимий изилдөөнүн заманбап ыкмаларына, эксперименталдык маалыматтарды иштеп чыгууга жана интерпретациялоого ылайык иштеп чыгууга тийиш.
- 6.6. Билим берүү программасы илимий-изилдөө стажировкаларын жана илимий натыйжаларды жана кадрларды алмашууга көмөктөшөт.
- 6.7. Билим берүү программасы өзүнүн илимий изилдөөлөрүнүн натыйжаларын окуу процессинде жана/же өндүрүштө колдонууну көрсөтүшү керек.
- 6.8. Билим берүү программасы кызматкерлердин, студенттердин жана магистрлердин илимий иштерин кадыр-барктуу басылмаларда жарыялоо активдүүлүгүн жогорулатуу боюнча иш-аракеттерди жүргүзүүдө. Изилдөө натыйжаларын жарыялоодо магистрантка жардам берүү.